

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

SENATUL ROMÂNIEI
Nr. 2053 / 22.07.22

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1885A/2022

Biroul permanent al Senatului

L. 301 / 25.07.2022

Doamnei

Alina-Ștefania GORGHIU
Președintele Senatului

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 5914 / 22 JUL 2022

L. 301 / 2021 În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României, referitoare la neconstituționalitatea Legii acvaculturii.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 19 septembrie 2022 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 5 octombrie 2022.

Vă asigurăm, doamnă Președinte, de deplina noastră considerație.

p. Președinte,
Judecătoarea Georgette STAN

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 22 iulie 2022

CP1/1162/22.07.2022

**Domnului MARIAN ENACHE
PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE**

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE**asupra****Legii acvaculturii**

În data de 4 iulie 2022, Parlamentul a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea acvaculturii (PL-x nr. 474/2021, respectiv L nr. 301/2021), act normativ ce reglementează cadrul juridic privind activitatea de acvacultură și de comercializare a produselor obținute din acvacultură, când aceste activități se realizează pe teritoriul României, inclusiv în apele marine de sub jurisdicția națională a României.

Propunerea legislativă a fost inițiată cu scopul instituirii unui cadru legal unitar cu privire la activitatea de acvacultură și de comercializare a produselor obținute în acvacultură, în scopul asigurării competitivității acestei activități. Legea supusă controlului de constituționalitate a fost adoptată tacit de Senat, ca urmare a depășirii termenului de adoptare, potrivit art. 75 alin. (2) teza a III-a din Constituția României, în data de 11 octombrie 2021 și, ulterior, adoptată cu modificări și completări de Camera Deputaților, Cameră decizională, la data de 29.06.2022.

Prin conținutul său normativ, precum și prin procedura de adoptare, considerăm că legea criticată contravine unor norme și principii constituționale, pentru motivele dezvoltate în cele ce urmează.

1. Legea acvaculturii contravine prevederilor art. 61 alin. (2) și ale art. 75 alin. (1) din Constituție

Legea acvaculturii a fost adoptată tacit de Senat, iar de Camera Deputaților, Cameră decizională, cu un număr semnificativ de amendamente admise, potrivit raportului comun al Comisiei pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice, al Comisiei pentru politică economică, reformă și privatizare și al Comisiei pentru mediu și echilibru ecologic.

Printre modificările aduse de Camera decizională se numără eliminarea faptei contravenționale de deținere, transport sau comercializare fără documente legale a peștelui și altor viețuitoare acvatice obținute din acvacultură, conținutul infracțiunii de furt piscicol, precum și schimbarea concepției cu privire la confiscarea bunurilor ce au fost folosite la săvârșirea infracțiunilor și contravențiilor prevăzute de legea criticată, aspecte prin care cea de-a doua Cameră se îndepărtează în mod radical și fără nicio justificare obiectivă de la scopul și filosofia inițiale ale legii. Așadar, în forma adoptată, legea criticată nesocotește principiul constituțional al bicameralismului, în virtutea căruia o lege nu poate fi adoptată de o singură Cameră, legea fiind, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament.

Principiul bicameralismului izvorăște din art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție. Art. 75 din Legea fundamentală stabilește competențe de legiferare potrivit cărora fiecare dintre cele două Camere are, în cazurile expres definite, fie calitatea de primă Cameră sesizată, fie pe cea de Cameră decizională. Ținând seama de indivizibilitatea Parlamentului, ca organ reprezentativ suprem al poporului român, Constituția nu permite adoptarea unei legi de către o singură Cameră, fără ca proiectul de lege să fi fost dezbătut și de cealaltă Cameră. Acest articol a introdus, după revizuirea și republicarea Constituției României în octombrie 2003, soluția obligativității sesizării, în anumite materii, ca primă Cameră, de reflecție, a Senatului sau, după caz, a Camerei Deputaților și, pe cale de consecință, reglementarea rolului de Cameră decizională, pentru anumite materii, a Senatului și, pentru alte materii, a Camerei Deputaților, tocmai pentru a nu exclude o Cameră sau alta din mecanismul legiferării.

În jurisprudența constituțională au fost stabilite criteriile esențiale, cumulative, pentru a se determina cazurile în care în procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de acestea. Chiar dacă aplicarea acestui principiu nu poate deturna rolul de Cameră de reflecție al primei Camere sesizate, legiuitorul trebuie să țină cont de limitele impuse de principiul bicameralismului (Decizia nr. 1/2012). În Decizia nr. 624/2016, Curtea Constituțională a arătat că în Camera decizională se pot aduce modificări și completări propunerii legislative, dar aceasta „nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator”. Mai mult, prin Decizia nr. 62/2018, instanța constituțională a statuat că în analiza respectării acestui principiu „trebuie avut în vedere (a) scopul inițial al legii, în sensul de voință politică a autorilor propunerii legislative sau de filosofie, de concepție originară a actului normativ; (b) dacă există deosebiri majore, substanțiale, de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului; (c) dacă există o configurație semnificativ diferită între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului”.

De asemenea, Curtea Constituțională a stabilit prin Decizia nr. 472/2008 că: „Dezbaterea parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două Camere ale Parlamentului nostru bicameral. Așadar, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce asupra proiectului de lege adoptat de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze, ceea ce contravine principiului bicameralismului (...) și a competențelor stabilite pentru cele două Camere, potrivit art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală”.

Totodată, prin Decizia nr. 624/2016 Curtea Constituțională a statuat că art. 75 alin. (3) din Constituție, prin folosirea sintagmei „decide definitiv” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Curtea a subliniat că, în acest caz, Camera decizională nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator. Dreptul fiecărei Camere de a

decide cu privire la inițiativele legislative cu care este sesizată decurge din dreptul parlamentarilor la inițiativă legislativă. Referitor la marja în care Camera decizională poate interveni cu modificări asupra obiectului și configurației propunerii legislative, Curtea a precizat că pot exista abateri inerente de la forma adoptată de Camera de reflecție, fără schimbarea obiectului esențial al proiectului de lege și atât timp cât aspectele principale pe care le-a avut în vedere proiectul de lege se regăsesc în forma sa însușită de Camera de reflecție (Decizia nr. 429/2017, Decizia nr. 298/2018).

În analiza respectării principiului bicameralismului, aplicarea criteriilor dezvoltate pe cale jurisprudențială trebuie să se raporteze la specificul, conținutul și configurația legii deduse controlului de constituționalitate. Scopul inițial al legii criticate, de concepție originară a actului normativ, este crearea unui cadru de reglementare, organizare și administrare, dar și de sancționare a ilegalităților din domeniul acvaculturii.

În urma analizei comparative dintre forma inițiatorului, forma adoptată tacit de prima Cameră și cea adoptată de Camera decizională și ținând cont de considerentele cu caracter de principiu stabilite prin deciziile mai sus indicate, rezultă că forma finală a legii, prin reconfigurarea faptelor contravenționale, a infracțiunii de furt piscicol, cât și a sancțiunii complementare a confiscării, precum și a măsurii confiscării speciale în materie penală, se îndepărtează în mod radical și fără nicio justificare obiectivă de la scopul și filosofia inițiale ale legii.

Astfel, în forma adoptată de prima Cameră, art. 72 lit. f) al legii supuse controlului de constituționalitate sancționa contravențional fapta de deținere, transport sau comercializare fără documente legale a peștelui și altor viețuitoare acvatice obținute din acvacultură. Potrivit Raportului comun al Comisiei pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice, Comisiei pentru politică economică, reformă și privatizare și al Comisiei pentru mediu și echilibru ecologic al Camerei Deputaților, conținutul normativ al art. 72 lit. f) a fost eliminat. Așadar, în forma transmisă spre promulgare, fapta nu se mai regăsește sancționată, nici contravențional și nici penal.

Rațiunea existenței „documentelor legale” de proveniență pentru produse ce pot fi comercializate rezidă în necesitatea combaterii evaziunii fiscale, iar pentru produse ce pot fi destinate consumului uman în nevoia apărării și protejării sănătății publice, în sensul art. 34 din Constituție. De aceea, considerăm că eliminarea unei asemenea fapte contravenționale nu este de natură să asigure scopul urmărit de legiuitor de a încuraja desfășurarea activităților de pescuit și acvacultură în mod legal și sustenabil. Astfel, textul legii în forma adoptată de

Camera Deputaților reprezintă o schimbare de esență și se îndepărtează în mod fundamental atât de la voința inițiatorilor, cât și de la voința primei Camere sesizate.

De asemenea, Camera decizională, Camera Deputaților a schimbat concepția cu privire la conținutul infracțiunii reglementate de art. 73 și confiscarea bunurilor ce au fost folosite la săvârșirea infracțiunilor și contravențiilor prevăzută de legea criticată la art. 74.

Astfel, în forma adoptată de prima Cameră, confiscarea era reglementată la art. 70, care avea trei alineate și prevedea că: „(1) Sunt supuse ridicării în vederea confiscării uneltele și ambarcațiunile de pescuit, animalele, mijloacele de transport, armele de foc și orice alte bunuri care au fost folosite la săvârșirea infracțiunii de furt piscicol. (2) Bunurile rezultate din săvârșirea infracțiunilor și contravențiilor, constând în pește, icre, alte viețuitoare și produse acvatică, sunt supuse confiscării și predate proprietarului. (3) în cazurile de confiscare a bunurilor prevăzute la alin. (1) organele de constatare dispun valorificarea lor în condițiile legii, contravaloarea făcându-se venit la bugetul de stat”.

În schimb, în forma adoptată de Camera decizională, la art. 74 se detaliază procedura confiscării în nu mai puțin de unsprezece alineate. Astfel, dincolo de modificările terminologice, se prevede că bunurile sunt predate proprietarului de drept doar dacă acesta nu este autor/complice la săvârșirea infracțiunilor și/sau contravențiilor respective. Mai mult, sunt detaliate modalitățile prin care produsele de acvacultură se valorifică în cazul în care proprietarul este autor/complice la săvârșirea infracțiunilor și/sau contravențiilor prevăzute de legea dedusă controlului de constituționalitate. În acest sens, se prevede ca valorificarea produselor din acvacultură confiscate să se facă la prețul pieței de achiziție cu ridicata practicat de către operatorul economic căruia îi sunt predate acestea, calculat ca medie aritmetică a ultimelor 3 prețuri de achiziție obținute de la furnizorii acestuia, pentru produsele din acvacultură identice. În același timp, organele de inspecție și control dispun de îndată valorificarea produselor din acvacultură rezultate din săvârșirea infracțiunilor și/sau contravențiilor prevăzute de legea criticată, inclusiv prin donație către unități de asistență socială sau către orice altă entitate de utilitate publică.

Totodată, se dispune ca navele sau ambarcațiunile de pescuit, cu motoarele și rezervoarele aferente, autovehiculele și alte bunuri neinterzise de lege la deținere/utilizare confiscate, care au fost folosite la săvârșirea infracțiunilor prevăzute de prezenta lege, se preiau în folosință gratuită de către structura din care face parte organul de inspecție și control, pentru a fi folosite în activități de

combatere a infracțiunilor/contravențiilor piscicole, până la rămânerea definitivă a unei decizii/hotărâri prin care se dispune restituirea bunurilor confiscate.

De asemenea, au fost introduse dispoziții noi ce prevăd ca instituțiile de inspecție și control să desemneze persoane din rândul personalului propriu care să se ocupe în mod special de valorificarea bunurilor confiscate, iar conducerile instituțiilor de inspecție și control să încheie parteneriate cu Ministerul Afacerilor Interne în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a legii. Totodată, procedurile necesare punerii în aplicare a dispozițiilor cu privire la confiscarea bunurilor folosite sau rezultate din săvârșirea infracțiunilor și/sau contravențiilor să fie stabilite prin ordin comun al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului mediului, apelor și pădurilor, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a legii supuse controlului de constituționalitate.

Totodată, la Camera Deputaților a fost introdus în lege un capitol complet nou, neavut în vedere de prima Cameră, respectiv Capitolul XII, intitulat „Cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovarea în domeniul acvaculturii”, care conferă Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale noi atribuții și responsabilități în domeniu.

Prin urmare, aportul semnificativ sub aspect cantitativ și calitativ al Camerei Deputaților, în calitate de Cameră decizională, este de natură să contravină exigențelor principiului bicameralismului instituit de art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție, aspect ce atrage neconstituționalitatea Legii acvaculturii, în ansamblul său.

2. Încălcarea art. 1 alin. (4) și alin. (5), art. 102 alin. (1), art. 136 și art. 147 alin. (4) din Constituție

Potrivit art. 14 alin. (4) din legea supusă controlului de constituționalitate: „Terenurile din domeniul public al statului pe care se află amplasate amenajările piscicole și terenurile aferente acestora, aflate în administrarea ANPA, trec în domeniul privat al statului prin hotărâre a Guvernului, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi pe baza criteriilor stabilite de art. 361 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, a Anexei nr. 2 «LISTA cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al statului», a aceluiași act normativ și a prevederilor art. 3 din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare”.

Așadar, în termen de un an de la data intrării în vigoare a legii criticate, atât terenurile din domeniul public al statului pe care se află amplasate amenajările piscicole, cât și terenurile aferente acestora, vor trece în domeniul privat al statului prin hotărâre a Guvernului.

Potrivit art. 136 din Constituție: „(1) Proprietatea este publică sau privată. (2) Proprietatea publică este garantată și ocrotită prin lege și aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale. (3) Bogățiile de interes public ale subsolului, spațiul aerian, apele cu potențial energetic valorificabil, de interes național, plajele, marea teritorială, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, precum și alte bunuri stabilite de legea organică, fac obiectul exclusiv al proprietății publice. (4) Bunurile proprietate publică sunt inalienabile. În condițiile legii organice, ele pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau pot fi concesionate ori închiriate; de asemenea, ele pot fi date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică”. Astfel, prin Legea fundamentală au fost stabilite două criterii pentru delimitarea obiectului dreptului de proprietate publică, respectiv criteriul destinației bunurilor și criteriul declarației legii. Norma este reluată în cuprinsul art. 859 alin. (1) din Codul civil, iar în Anexa nr. 2 a Codului administrativ sunt enumerate bunurile care aparțin domeniului public al statului.

În primul rând, apreciem că dispozițiile art. 14 alin. (4) din legea criticată contravin principiului separației puterilor în stat consacrat de art. 1 alin. (4), dar și rolului constituțional al Guvernului prevăzut de art. 102 alin. (1) din Constituție.

Dispoziția supusă controlului de constituționalitate face trimitere la art. 361 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia se face prin hotărâre a Guvernului, dacă prin lege nu se dispune altfel. De asemenea, conform art. 361 alin. (3) din Codul administrativ, în instrumentele de prezentare și motivare ale hotărârii prin care un bun trece din domeniul public în domeniul privat al statului se regăsește, în mod obligatoriu, justificarea temeinică a încetării uzului sau interesului public național sau local, după caz. Așadar, Guvernul, în virtutea rolului său constituțional, dezvoltat de prevederile Codului administrativ, decide, de la caz la caz, dacă încetarea uzului sau interesului public este temeinic justificată, respectiv dacă este oportună luarea unei anumite măsuri de transfer interdomenial al bunurilor.

Potrivit art. 102 alin. (1) din Constituție: „Guvernul, potrivit programului său de guvernare acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și

externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice”. Rolul constituțional al Guvernului este dezvoltat de prevederile Codului administrativ. Potrivit art. 14 alin. (1) din Codul administrativ: „Guvernul este autoritatea publică a puterii executive, care funcționează în temeiul votului de încredere acordat de Parlament în baza programului de guvernare. Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice”. Iar conform art. 15 lit. a) și d) din Codul administrativ: „Pentru realizarea Programului de guvernare, Guvernul exercită următoarele funcții: a) funcția de strategie, prin care se asigură elaborarea strategiei de punere în aplicare a Programului de guvernare; (...) d) funcția de administrare a proprietății statului, prin care se asigură administrarea proprietății publice și private a statului, precum și gestionarea serviciilor pentru care statul este responsabil”.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că programul de guvernare este un document politic ce vizează exclusiv raportul constituțional dintre Parlament și Guvern, raport guvernat de dispozițiile art. 61 alin. (1) din Constituție: „Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării”, și de cele ale art. 102 alin. (1) din Constituție: „Guvernul, potrivit programului său de guvernare acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice” (Decizia nr. 158/2014, par. 62).

Funcția de administrare a proprietății statului asigură realizarea rolului Guvernului, ca autoritate constituțională și organ al administrației publice cu competență materială generală, alături de funcțiile de strategie, de reglementare sau de reprezentare, iar potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, aceasta „se exercită prin modalitățile prevăzute de art. 362-364 din Codul administrativ, respectiv prin darea în administrare, concesiunea, închirierea și prin vânzarea prin licitație publică” (Decizia nr. 139/2021, par. 111).

Din această perspectivă, prin formularea art. 14 alin. (4) din legea criticată, care, prin folosirea verbului „trec”, impune *ope legis* trecerea terenurilor pe care se află amplasate amenajările piscicole și a terenurilor aferente acestora din domeniul public al statului în domeniul privat al statului, care se va materializa prin hotărâre a Guvernului, apreciem că este încălcat rolul constituțional al Guvernului și, implicit, principiul separației puterilor în stat.

Astfel, deși - formal -, norma criticată face trimitere la hotărârea de Guvern ca act juridic prin care ar opera trecerea terenurilor respective din domeniul public al statului în domeniul privat al statului, în realitate legiuitorul nu instituie o

procedură pe care executivul ar trebui să o parcurgă în situațiile în care Guvernul ar decide astfel de transferuri de la caz la caz, ci, prin modul de reglementare legislativul se substituie deciziei executivului, toate terenurile pe care se află amplasate amenajările piscicole și terenurile aferente acestora urmând a fi supuse transferului, cu ignorarea totală a rațiunii funcției de administrare ce aparține Guvernului.

În al doilea rând, art. 14 alin. (4) reglementează trecerea terenurilor în domeniul privat „pe baza criteriilor” stabilite de art. 361 alin. (1) din Codul administrativ, al Anexei nr. 2 a acestuia și a prevederilor art. 3 din Legea apelor nr. 107/1996.

Or, art. 361 alin. (1) din Codul administrativ stabilește regula potrivit căreia trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia se face prin hotărâre a Guvernului, dacă prin lege nu se dispune altfel, Anexa nr. 2 din Codul administrativ stabilește lista cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al statului, iar art. 3 din Legea apelor nr. 107/1996 stabilește categoriile de ape ce aparțin domeniului public al statului. Art. 3 din Legea apelor nr. 107/1996 indică ce categorii de ape aparțin domeniului public al statului și anume: apele de suprafață cu albiile lor minore cu lungimi mai mari de 5 km și cu bazine hidrografice ce depășesc suprafața de 10 km², malurile și cuvetele lacurilor, precum și apele subterane, apele maritime interioare, faleza și plaja mării, cu bogățiile lor naturale și potențialul valorificabil, marea teritorială și fundul apelor maritime, albiile sectoarelor cursurilor de apă cu lungimi mai mici de 5 km și cu bazine hidrografice care nu depășesc suprafața de 10 km², sectoare amenajate cu lucrări de gospodărire a apelor, aflate în domeniul public de interes național și amplasate în zona de confluență a cursului de apă principal, lacurile de acumulare permanente a căror execuție a fost finanțată din fonduri alocate de la bugetul de stat, lucrările hidrotehnice aferente și suprafețele din lac aflate sub cota coronamentului barajului. Totodată, potrivit art. 3 alin. (5) din Legea nr. 107/1996, sunt exceptate de la prevederile alin. (1) pepinierele și crescătoriile piscicole.

Față de prevederile mai sus redate, rezultă că sintagma din cuprinsul art. 14 alin. (4) - „pe baza criteriilor stabilite” - este neclară. Aceasta întrucât, prin norma criticată, legiuitorul nu a făcut o distincție între bunurile care fac obiectul exclusiv al proprietății publice și care, potrivit art. 136 alin. (4) din Constituție sunt inalienabile, și alte bunuri proprietate publică neexclusivă, care pot fi trecute în domeniul privat.

Cu privire la transferul interdomenial al bunurilor proprietate publică, Curtea Constituțională a statuat, în esență, că, potrivit art. 136 alin. (3) teza finală din Legea fundamentală, raportat la art. 860 alin. (3) teza întâi din Codul civil, în situația în care bunurile formează obiectul exclusiv al proprietății publice a statului ori a unității administrativ-teritoriale, în temeiul unei legi organice, trecerea din domeniul public al statului în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale sau invers operează numai printr-o modificare a legii organice, respectiv prin adoptarea unei legi organice de modificare a legii organice prin care bunurile au fost declarate obiect exclusiv al proprietății publice. În celelalte cazuri, Curtea a reținut că, potrivit art. 136 alin. (2) din Constituție raportat la art. 860 alin. (3) teza a doua din Codul civil, și anume atunci când bunurile pot aparține, potrivit destinației lor, fie domeniului public al statului, fie domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, trecerea din domeniul public al statului în cel al unităților administrativ-teritoriale sau invers se face în condițiile legii. (Decizia nr. 58/2022, par. 24).

De asemenea, în viziunea instanței constituționale: „întrucât soluția legislativă cuprinsă în art. 9 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 a fost preluată de dispozițiile art. 292 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, fiind completată cu sintagma «dacă prin lege nu se dispune altfel», Curtea a stabilit că noua prevedere legală nu poate fi interpretată decât în conformitate cu Decizia nr. 384 din 29 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 499 din 20 iunie 2019, paragrafele 37, 41 și 55, respectiv că transferul unui bun, care nu constituie obiect exclusiv al proprietății publice, din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale se va realiza prin hotărâre a Guvernului” (Decizia nr. 537/2019, Decizia nr. 58/2022, par. 24). Jurisprudența amintită privește transferul bunurilor din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ teritoriale, însă apreciem că aceste considerente se aplică, pentru rațiuni similare, și în situația transferului terenurilor din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia.

În privința bunurilor care fac obiect exclusiv al proprietății publice, Curtea a reținut, cu valoare de principiu, că, singura posibilitate de transmitere a acestor bunuri din domeniul public al statului în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale este aceea *ut singuli* (în acel caz, prin legea organică de modificare a legii organice prin care terenul a fost declarat obiect exclusiv al proprietății publice). Pentru celelalte bunuri, care nu constituie obiect exclusiv al

proprietății publice, instanța constituțională a reținut că transferul se face în condițiile legii, respectiv pentru cele care trec din proprietatea publică a statului în cea a unităților administrativ-teritoriale, acesta se realizează în condițiile art. 292 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, prin hotărâre a Guvernului.

Așadar, prin modul de formulare a dispozițiilor art. 14 alin. (4) din legea criticată, este neclar dacă trimiterea la actele normative amintite și transferul terenurilor din domeniul public în domeniul privat „pe baza criteriilor” acelor acte normative reprezintă, de fapt, o excludere a bunurilor care fac obiectul proprietății publice exclusive, situație în care acestea nu ar putea fi transferate în domeniul privat decât prin modificarea legii organice care le conferă acest regim juridic.

Nu în ultimul rând, precizăm că în jurisprudența sa, Curtea a reținut că: „în contextul inexistenței unei distincții clare a bunurilor care fac obiectul transferului intradomenial, din perspectiva apartenenței acestora la domeniul public sau privat al statului, la momentul transferului, caracterului imprecis al regimului juridic al unor bunuri imobile ori lipsa unei reglementări clare a însăși măsurii juridice dispuse de lege cu privire la unele dintre bunuri, mecanismul derogatoriu instituit de legea criticată este de natură să contravină principiului securității raporturilor juridice, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă, ceea ce determină afectarea regimului juridic de proprietate publică, astfel cum se va arăta în mod detaliat în cele ce urmează.” (Decizia nr. 1/2014, par. 174).

Or, norma de la art. 14 alin. (4) din legea dedusă controlului de constituționalitate, prevede, fără niciun fel de distincție, că terenurile din domeniul public al statului pe care se află amplasate amenajările piscicole și terenurile aferente acestora, aflate în administrarea ANPA, trec în domeniul privat al statului. Aplicarea acestei norme ar putea avea drept consecință chiar afectarea dreptului de proprietate al statului asupra terenurilor respective, aflate în domeniul public.

Pentru aceste considerente, apreciem că norma cu caracter imperativ de transfer al tuturor terenurilor care se încadrează în ipoteza art. 14 alin. (4), și anume, terenuri din domeniul public al statului pe care se află amplasate amenajările piscicole și terenurile aferente acestora, aflate în administrarea ANPA, din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia contravine dispozițiilor art. 1 alin. (4) și (5), art. 102 alin. (1), art. 136 și art. 147 alin. (4) din Constituție.

3. Încălcarea art. 1 alin. (5), art. 44 alin. (1) și (2) și a art. 136 din Constituție

Legea supusă controlului de constituționalitate instituie cadrul general pentru organizarea și administrarea sectorului de acvacultură, inclusiv privatizarea societăților comerciale cu profit piscicol, a amenajărilor piscicole și a terenurilor pe care sunt amplasate acestea, aparținând statului.

Prin conținutul dispozițiilor sale și prin lipsa de corelare a normelor cu ansamblul reglementărilor în vigoare, legea conține o serie de inconsecvențe, suprapuneri și contradicții care sunt contrare art. 1 alin. (5) din Constituție. Prin amploarea acestor inconsecvențe contrare standardelor de calitate a legii și prin implicațiile pe care acestea le au asupra garantării proprietății publice și private a statului, apreciem că Legea acvaculturii este neconstituțională în ansamblul său, pentru motivele dezvoltate în cele ce urmează.

În jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat că actele normative derogatorii nu trebuie să lipsească de eficiență dispozițiile constituționale, ceea ce ar echivala cu nerespectarea cerințelor de calitate a legii. Curtea a reținut că transferul masiv de bunuri din domeniul public/privat al statului în domeniul public/privat al unităților administrativ-teritoriale, realizat prin norme imprecise și prin lipsa unor distincții clare a bunurilor care fac obiectul transferului este de natură să contravină principiului securității raporturilor juridice, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă, ceea ce determină afectarea regimului juridic de proprietate publică (Decizia nr. 1/2014, par. 174). În cuprinsul paragrafului 175 al aceleiași decizii, Curtea a reținut că „o serie de inconsecvențe de natură terminologică, omisiuni sau contradicții cu înseși textele legii, apte să creeze incertitudine sub aspectul operațiunilor juridice reglementate și al situației bunurilor la care se referă, generează o lipsă de coerență, claritate și previzibilitate a normei legale, care este de natură să înfrângă principiul securității juridice, sub aspectul componentei sale referitoare la claritatea și previzibilitatea legii”, soluția fiind declararea ca neconstituțională a legii, în ansamblul său.

3.1. Delimitarea sferei terenurilor supuse reglementărilor prezentei legi, în raport cu terenurile cu destinație agricolă supuse reglementărilor Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri

proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, astfel cum este reglementată de art. 4 alin. (2) lit. a) și c) din legea criticată contravine art. 1 alin. (5) din Constituție

Potrivit art. 1 alin. (2) din legea criticată, scopul legii este atins printr-o serie de reglementări care vizează, printre altele: „d) aplicarea regimului juridic al terenurilor din domeniul public și privat al statului pe care sunt amplasate amenajările piscicole precum și terenurile aferente acestora”. Conform art. 1 alin. (4) din lege: „Punerea în aplicare a activităților prevăzute la alin. (2) se realizează de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, denumită în continuare ANPA”.

ANPA are o serie de atribuții, definite de art. 4 alin. (2) din legea supusă controlului de constituționalitate, precum cele în care: „a) exercită în numele statului, prerogativele dreptului de administrare asupra terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public al statului și exercită prerogativele dreptului de proprietate privată al statului, pe care se află amplasate amenajările piscicole și cele aferente acestora; (...) c) administrează terenurile din domeniul public și privat al statului pe care se află amplasate amenajările piscicole precum și terenurile aferente acestora, în conformitate cu prevederile prezentei legi”.

Aceste atribuții sunt parțial preluate din reglementările aflate în vigoare. Potrivit art. 4 alin. (3) lit. b) și c) din Ordonanța de urgență nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură are următoarele atribuții: „b) exercită, în numele statului, prerogativele dreptului de proprietate asupra terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului privat al statului, pe care se află amplasate amenajările piscicole; c) administrează terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole aparținând domeniului public al statului, inclusiv lacurile de acumulare care au drept folosință unică piscicultura, prin derogare de la prevederile art. 4 alin. (2) din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, și de la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 107/2002 privind înființarea Administrației Naționale «Apele Române», aprobată cu modificări prin Legea nr. 404/2003, cu modificările și completările ulterioare”.

Spre deosebire de norma în vigoare, atribuția privind exercitarea prerogativelor dreptului de administrare asupra terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public al statului, respectiv cea de exercitare a prerogativelor dreptului de proprietate privată al statului asupra terenurilor cu

destinație agricolă pe care se află amplasate amenajările piscicole este completată cu sintagma „și cele aferente acestora”.

Apreciem că sintagmele „și cele aferente acestora”, respectiv „precum și terenurile aferente acestora” din cuprinsul art. 4 alin. (2) lit. a) și c) din legea criticată sunt neclare, lipsite de precizie și previzibilitate, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, „orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii” (Decizia nr. 447/2013). Totodată, „inconsecvențe de natură terminologică, omisiuni sau contradicții cu înseși textele legii, apte să creeze incertitudine sub aspectul operațiunilor juridice reglementate (...), generează o lipsă de coerență, claritate și previzibilitate a normei legale, care este de natură să înfrângă principiul securității juridice, sub aspectul componentei sale referitoare la claritatea și previzibilitatea legii” (Decizia nr. 1/2014). Așa cum a reținut Curtea Constituțională, una din componentele principiului securității raporturilor juridice este reprezentată de calitatea legii, în sensul în care legea trebuie să fie suficient de precisă și clară pentru a putea fi aplicată (Decizia nr. 447/2013).

Or, din modul de redactare a normelor, nu se poate deduce cu claritate dacă în sfera terenurilor cu privire la care ANPA va exercita aceste prerogative vor intra doar cele din domeniul agricol pe care se află amplasate amenajări piscicole, conform normei în vigoare, sau acestora li se vor adăuga alte terenuri „aferente” terenurilor în cauză ori, din contră, dacă terenurile „aferente acestora” se referă, de fapt, la terenurile pe care sunt amplasate amenajări piscicole.

În cazul primei interpretări, nu este clară modalitatea prin care „terenurile aferente” trec din administrarea unei alte autorități a statului (cum ar fi Agenția Domeniilor Statului sau agenția care administrează terenurile care sunt supuse regimului ariilor protejate), în administrarea ANPA sau situația în care, la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, o altă instituție publică exercită prerogativele dreptului de proprietate asupra acelor terenuri din domeniul privat al statului.

Astfel, în privința terenurilor agricole, potrivit art. 4 alin. (1) lit. a) și c) din Legea nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, această instituție asigură „a) exercitarea în numele statului a prerogativelor dreptului de proprietate asupra terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului privat al statului; (...) c) administrarea terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic”. Într-o asemenea situație, neclaritatea normei generează și un paralelism legislativ, conducând la suprapunerea competențelor a două instituții centrale cu privire la exercitarea prerogativelor dreptului de proprietate asupra unor terenuri agricole aflate în domeniul privat al statului, respectiv cu privire la exercitarea dreptului de administrare asupra unor terenuri agricole aflate în domeniul public al statului. În plus, norma nu prevede niciun criteriu pentru stabilirea terenurilor aferente acestora și nu delimitează sfera acestor terenuri prin raportare la amplasamentul amenajărilor piscicole.

În cea de-a doua interpretare, cea în care sintagma „terenurile aferente acestora” se referă la terenurile pe care sunt amplasate amenajări piscicole, norma este lipsită de claritate, întrucât aceasta dublează ipoteza dezvoltată inițial, contrar exigențelor privind calitatea legii prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție.

Având în vedere atribuțiile ANPA, cadrul legal dezvoltat în prezenta lege cu privire la vânzarea terenurilor, respectiv transferul domenal reglementat de art. 14 alin. (4) sau operațiunea de vânzare prevăzută de art. 30 alin. (1), norme în cuprinsul cărora se regăsește aceeași sintagmă criticată, neclaritatea cu privire la sfera terenurilor pentru care ANPA poate derula aceste operațiuni are implicații directe asupra domeniului public și privat al statului, fiind încălcate și dispozițiile art. 136 alin. (2)-(4) din Constituție.

3.2. Suprapunerea competențelor Agenției Domeniilor Statului (ADS) și Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) astfel cum rezultă din art. 4 alin. (1) și alin. (2) din legea dedusă controlului de constituționalitate contravine art. 1 alin. (5) din Constituție

La art. 4 din legea criticată se prevede că „(1) Elaborarea planului strategic național multianual pentru dezvoltarea durabilă a acvaculturii și a reglementărilor necesare pentru aplicarea acestuia se realizează de către ANPA. (2) În domeniul acvaculturii ANPA are următoarele atribuții: a) exercită în numele statului,

prerogativele dreptului de administrare asupra terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public al statului și exercită prerogativele dreptului de proprietate privată al statului, pe care se află amplasate amenajările piscicole și cele aferente acestora; b) privatizează societățile cu profil piscicol și amenajările piscicole pe care le are în portofoliu/patrimoniu; c) administrează terenurile din domeniul public și privat al statului pe care se află amplasate amenajările piscicole precum și terenurile aferente acestora, în conformitate cu prevederile prezentei legi; d) elaborează studii de oportunitate, conform prevederilor legale în vigoare, pe baza cărora se stabilește modalitatea de concesiune/închiriere/arendare a terenurilor pe care sunt amplasate amenajări piscicole; e) elaborează contractul cadru național privind concesiunea sau închirierea terenurilor, perimetrelor de acvacultură sau amenajările piscicole deținute sau administrate de către autorități publice precum și modul de calcul al redevenței/chiriei aferente acestora pe baza claselor de bonitate a terenurilor; f) elaborează caietele de sarcini, în vederea concesiunii/privatizării; g) întocmește dosarele de privatizare, în vederea privatizării societăților cu profil piscicol și a amenajărilor piscicole pe care le are în portofoliu/patrimoniu; h) încheie contracte de concesiune/închiriere/arendă/asociere în participațiune, în vederea exploatării terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și a altor terenuri aferente acestora, din domeniul public și privat al statului, pe care le are în administrare; i) încheie contracte de concesiune/închiriere/arendare în vederea exploatării lacurilor de acumulare și a zonelor maritime cu potențial pentru practicarea acvaculturii; j) colaborează cu instituțiile și cu alte organele de specialitate, cu autoritățile administrației publice locale și cu alte organisme interne și internaționale implicate în activitatea de acvacultură în cadrul Comitetului Consultativ Național pentru Sectorul Pescăresc; k) elaborează reglementări privind funcționarea pieței produselor de pescuit și acvacultură, cu avizul Comitetului Consultativ Național pentru Sectorul Pescăresc; l) organizează seminare, conferințe, dezbateri și activități de consultanță piscicolă, în limita atribuțiilor, asigură și supraveghează pregătirea profesională de profil, în colaborare, cu instituțiile de învățământ, organizațiile profesionale și organizațiile de producători din acvacultură; m) facilitează/susține colaborarea și parteneriatele dintre instituțiile de cercetare-dezvoltare-inovare și sectorul privat, în domeniul acvaculturii; n) eliberează înregistrări/licențe de acvacultură și administrează ROUA, ce cuprinde toate unitățile de acvacultură de apă dulce și marină; o) pune în aplicare politica comună în domeniul acvaculturii, prin colectarea, gestionarea și diseminarea datelor statistice, în conformitate cu

activitățile prevăzute în programele de colectare a datelor și cu prevederile legislației Uniunii Europene, precum și prin monitorizare, inspecție și control; p) realizează investiții pentru infrastructura aferentă administrării patrimoniului piscicol, precum și alte tipuri de investiții specifice; r) avizează în regim de urgență, executarea de lucrări de reparații și întreținere a digurilor și instalațiilor hidrotehnice pentru activele amplasate pe domeniul statului; s) stimulează asocierea acvaculturilor în forme asociative cu reprezentare la nivel local, național și internațional”.

Totodată, potrivit art. 4 din Legea nr. 268/2001 ce stabilește statutul juridic al Agenției Domeniilor Statului și atribuțiile acesteia, se prevede că: „Agenția Domeniilor Statului, instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, are următoarele atribuții: a) exercitarea în numele statului a prerogativelor dreptului de proprietate asupra terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului privat al statului; b) gestionarea și exploatarea eficientă a patrimoniului de stat, al cărui proprietar mandatat este, precum și privatizarea societăților comerciale prevăzute la art. 1 și 2; c) administrarea terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic; c¹) prin excepție de la prevederile art. 211-216, concesiunea sau arendarea terenurilor cu destinație agricolă, libere de contract, în suprafață maximă de 50 ha, aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în administrarea Agenției Domeniilor Statului, prin atribuire directă, tinerilor de până la 40 de ani, absolvenți ai învățământului de profil, în vederea înființării de ferme; în situația în care suprafețele de terenuri disponibile sunt mai mici decât cele solicitate, se aplică procedura concurențială reglementată de prezenta lege; d) concesiunea sau arendarea terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public sau privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic; e) concesiunea, arendarea sau închirierea bunurilor aflate în administrarea Agenției Domeniilor Statului. f) cumpărarea sau schimbul de terenuri cu destinație agricolă, în vederea concesiunii sau arendării acestora, pentru realizarea de exploatați agricole optime; schimbul de terenuri cu destinație agricolă se admite numai în cadrul aceluiași județ. h) comasarea terenurilor cu destinație agricolă, în numele statului, din domeniul public sau privat al statului, în vederea concesiunii sau arendării acestora, pentru realizarea

de exploatații agricole de tip ferme familiale. Concesionarea și arendarea către ferme familiale se vor face prin metodele prevăzute de lege și aprobate de Comitetul de privatizare, concesionare și arendare al Agenției Domeniilor Statului”.

De asemenea, la art. 4 alin. (1) și alin. (3) din Ordonanța de urgență nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura se prevede că: „Elaborarea strategiei naționale și a reglementărilor referitoare la conservarea și managementul resurselor acvatice vii existente în habitatele piscicole naturale, la acvacultură, la organizarea pieței produselor pescărești, la structurile de pescuit și acvacultură, precum și implementarea și controlul aplicării și respectării acestora sunt atributul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură. Iar potrivit alin. (3) al aceluiași art. 4 din O.U.G. nr. 23/2008: „Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură are următoarele atribuții: a) administrează resursele acvatice vii din habitatele piscicole naturale ale României, cu excepția celor din Rezervația Biosferei «Delta Dunării», care sunt administrate de Administrația Rezervației Biosferei «Delta Dunării», în colaborare cu autoritățile administrației publice locale din Rezervația Biosferei «Delta Dunării», în condițiile legii; b) exercită, în numele statului, prerogativele dreptului de proprietate asupra terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului privat al statului, pe care se află amplasate amenajările piscicole; c) administrează terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole aparținând domeniului public al statului, inclusiv lacurile de acumulare care au drept folosință unică piscicultura, prin derogare de la prevederile art. 4 alin. (2) din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, și de la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 107/2002 privind înființarea Administrației Naționale «Apele Române», aprobată cu modificări prin Legea nr. 404/2003, cu modificările și completările ulterioare; d) elaborează studii de oportunitate, conform prevederilor legale în vigoare, pe baza cărora se hotărăște modalitatea de concesionare/închiriere a terenurilor pe care sunt amplasate amenajări piscicole; e) încheie contracte de concesiune, contracte de închiriere, contracte de arendă și asociere în participațiune, în vederea exploatării terenurilor pe care sunt amplasate amenajări piscicole, precum și a altor terenuri aferente acestora, din domeniul public și privat al statului, cu excepția celor de pe teritoriul Rezervației Biosferei «Delta Dunării»; f) concesionează/închiriază lacurile de acumulare care au folosință unică piscicultura, în conformitate cu prevederile legale în vigoare; g) elaborează caietele de sarcini, în vederea concesionării; h) colaborează cu ministerele și organele de specialitate, cu autoritățile administrației publice locale și cu alte organisme interne și internaționale

implicate în activitățile de pescuit și acvacultură; i) elaborează reglementări privind funcționarea pieței produselor de pescuit și acvacultură; j) eliberează autorizații de pescuit în scop științific persoanelor juridice care au ca obiect de activitate cercetarea în domeniul vizat de prezenta ordonanță de urgență, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, pentru efectuarea studiilor de evaluare a resurselor acvatice vii; k) organizează seminare, conferințe, dezbateri și consultanță piscicolă, asigură și supraveghează pregătirea profesională de profil, prin colaborare cu instituțiile de învățământ; l) eliberează licențe de pescuit și de acvacultură, autorizații și permise de pescuit; m) pune în aplicare politica comună în domeniul pescuitului în sectorul pescăresc din România, prin colectarea, gestionarea și diseminarea datelor statistice, în conformitate cu activitățile prevăzute în programele de colectare a datelor și cu prevederile legislației Uniunii Europene, precum și prin monitorizare, inspecție și control; n) realizează investiții pentru infrastructura aferentă administrării patrimoniului piscicol, precum și alte tipuri de investiții specifice, stabilite de autoritatea publică centrală responsabilă de sectorul pescăresc; o) desfășoară orice alte activități stabilite de autoritatea publică centrală responsabilă de sectorul de pescuit”.

După cum se poate observa legea criticată intervine semnificativ asupra domeniului de competență al ANPA (stabilit, în prezent, prin O.U.G. nr. 23/2008), extinzând atribuțiile acestei instituții, însă fără a elimina suprapunerile cu privire la competența ADS din Legea nr. 268/2001 și fără a diminua rolul acestei instituții în exercitarea atribuțiilor statului în legătură cu terenurile cu destinație agricolă pe care sunt amplasate amenajări piscicole sau fără a elimina „amenajările piscicole” din enumerarea prevăzută la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 268/2001.

Singura modificare a acestor dispoziții se referă doar la lit. d) a alin. (3) care, potrivit art. 77 din legea criticată, se abrogă. Așadar, din perspectiva suprapunerii atribuțiilor ANPA cu cele ale ADS, există un paralelism legislativ între atribuțiile menționate la art. 4 lit. a), b), c), c¹), d) din Legea nr. 268/2001 și cele prevăzute la art. 4 alin. (2) lit. a), c), h) și i) din legea criticată.

3.3. Suprapunerea competențelor organismelor fără personalitate juridică în materia privatizărilor societăților cu profil piscicol așa cum este reglementată la art. 13 din legea dedusă controlului de constituționalitate contravine art. 1 alin. (5) din Constituție

În condițiile în care, potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 268/2001, terenurile pe care se află amenajări piscicole sunt calificate drept terenuri cu destinație agricolă, potrivit art. 5¹ din același act normativ: „Privatizarea societăților comerciale agricole care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă, constituite în conformitate cu Legea nr. 15/1990, cu modificările ulterioare, administrarea acestora până la privatizare și concesionarea sau arendarea terenurilor proprietate publică și privată a statului, aflate în exploatarea acestora, se coordonează de către Comitetul de privatizare, concesionare și arendare, denumit în continuare Comitet, organism fără personalitate juridică, constituit în cadrul Agenției Domeniilor Statului”.

În egală măsură, potrivit art. 13 alin. (1) din legea supusă controlului de constituționalitate: „(1) Privatizarea societăților cu profil piscicol care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă, constituite în conformitate cu Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, cu modificările și completările ulterioare, administrarea acestora până la privatizare și concesionarea sau arendarea terenurilor proprietate publică și privată a statului, aflate în exploatarea acestora, este coordonată de către Comisia de privatizare, concesionare, denumită în continuare Comisia, organism fără personalitate juridică, constituit în cadrul ANPA”.

Așadar, pentru același operațiune, respectiv pentru privatizarea societăților cu profil piscicol care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă, constituite în conformitate cu Legea nr. 15/1990, pentru administrarea acestora până la privatizare, respectiv pentru concesionarea sau arendarea terenurilor proprietate publică sau privată a statului aflate în exploatarea acestora, în urma intrării în vigoare a legii criticate, două organisme fără personalitate juridică, reglementate în două acte normative primare distincte, vor avea aceeași competență legală, aspect ce presupune atât un paralelism legislativ, cât și o contradicție ce încalcă standardele de calitate a legii dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituție.

3.4 Încălcarea art. 1 alin. (5), art. 44 alin. (1) și (2) și art. 136 alin. (1), alin. (2) și alin. (4) din Constituție

Potrivit art. 30 alin. (1) din legea criticată: „Terenurile din domeniul privat al statului pe care sunt construite amenajări piscicole și terenurile aferente acestora, se vând direct proprietarilor de active piscicole care transmit o scrisoare de intenție și se obligă să mențină activitatea de acvacultură”.

Prin efectul cumulat al dispozițiilor art. 14 alin. (4), criticate distinct, și art. 30 alin. (1) mai sus redat, terenurile din domeniul public al statului pe care în prezent sunt construite amenajări piscicole și terenurile aferente acestora vor fi transferate în domeniul privat, iar ulterior, vândute direct „proprietarilor de active piscicole care transmit o scrisoare de intenție și se obligă să mențină activitatea de acvacultură”.

Potrivit jurisprudenței recente a Curții Constituționale: „ține de opțiunea exclusivă a legiuitorului să adopte o reglementare generală care să stabilească condițiile în care bunurile ce fac obiectul proprietății private a statului pot fi înstrăinate, caz în care autoritățile publice cu competențe în aplicarea legii își vor ordona în mod corespunzător conduita și/sau o reglementare specială, chiar cazuistică, având ca obiect realizarea acestui transfer de proprietate, în scopul satisfacerii unor obiective de interes pentru dezvoltarea unui segment economic din societate” (Decizia nr. 139/2021, par. 109). În același timp, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că: „acceptarea ideii potrivit căreia Parlamentul își poate exercita competența de autoritate legiuitoare în mod discreționar, oricând și în orice condiții, adoptând legi în domenii care aparțin în exclusivitate actelor cu caracter infralegal, administrativ, ar echivala cu o abatere de la prerogativele constituționale ale acestei autorități, consacrate de art. 61 alin. (1) din Constituție, și transformarea acesteia în autoritate publică executivă. Introducerea legii, ca modalitate de trecere a bunurilor din domeniul public al statului în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale, aduce atingere art. 1 alin. (4) și art. 61 alin. (1) din Constituție, deoarece Parlamentul, care ar trebui să adopte legi aplicabile unui număr nedeterminat de cazuri concrete, își arogă competența de legiferare cu caracter individual pentru bunuri determinate *ut singuli*, în mod discreționar, oricând și în orice condiții” (Decizia nr. 57/2022, par. 28).

În aceste condiții, chiar dacă legiuitorul se bucură de o competență primară și exclusivă de a decide domeniul care face obiectul legiferării, aceasta nu poate fi exercitată în mod discreționar. Mai mult, având în vedere considerentele Deciziei nr. 58/2022, par. 24, apreciem că, în situația legii criticate, prin operarea

transferului din domeniul public în domeniul privat al statului, cât și prin dispunerea vânzării tuturor terenurilor pe care sunt amplasate amenajări piscicole și terenurile aferente acestora, la simpla depunere a unei intenții de dobândire, legiuitorul și-a depășit rolul constituțional, afectând atât rolul Guvernului, cât și protecția proprietății publice, prin efectul cumulat al dispozițiilor art. 14 alin. (4) și art. 30 alin. (1) din Constituție.

În plus, condițiile pe care legiuitorul le-a stabilit pentru modalitatea în care se face această vânzare sunt neclare, lipsite de precizie și previzibilitate, încălcând standardele de calitate a legii, astfel cum acestea au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale.

În primul rând, potrivit art. 363 din Codul administrativ: „Vânzarea bunurilor din domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale se face prin licitație publică, organizată în condițiile prevăzute la art. 334-346, cu respectarea principiilor prevăzute la art. 311, cu excepția cazurilor în care prin lege se prevede altfel”. Instituirea posibilității vânzării prin licitație publică a bunurilor din domeniul privat al statului reprezintă o garanție legală a dreptului de proprietate, operațiune pentru care Codul administrativ consacră competența Guvernului.

Prin norma criticată nu doar că se derogă implicit de la competența stabilită de Codul administrativ Guvernului, dar se stabilește o derogare și de la modalitatea de vânzare, aceasta urmând a se realiza obligatoriu și direct, iar nu prin licitație publică. Or, conform art. 63 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă: „Pentru instituirea unei norme derogatorii se va folosi formula «prin derogare de la...», urmată de menționarea reglementării de la care se derogă. Derogarea se poate face numai printr-un act normativ de nivel cel puțin egal cu cel al reglementării de bază”.

În al doilea rând, condițiile stabilite de legiuitor pentru vânzare sunt ambigue și lacunare. Simpla transmitere a unei scrisori de intenție și obligarea la menținerea activității de acvacultură lipsesc norma de garanții necesare protejării dreptului de proprietate al statului. Spre exemplu, legea nu prevede perioada pentru care proprietarii de active piscicole se obligă să mențină activitatea de acvacultură și nici sancțiunea juridică aplicabilă contractului de vânzare-cumpărare, în ipoteza nerespectării acestei obligații. Mai mult, dezvoltarea acestor norme și garanții în normele metodologice de aplicare a legii, potrivit art. 78 din legea criticată ar contraveni art. 73 alin. (3) lit. m) din Constituție, potrivit căruia regimul juridic general al proprietății și moștenirii se stabilesc prin lege organică.

În al treilea rând, Legea nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului reglementează, potrivit art. 2 alin. (3): „regimul juridic al terenurilor cu destinație agricolă, proprietate publică sau privată a statului, aflate în administrarea Agenției Domeniilor Statului”. De asemenea, potrivit art. 1 lit. (a) și c), Legea nr. 268/2001 mai reglementează cadrul juridic privind privatizarea societăților comerciale agricole care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă, constituite în conformitate cu Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, precum și administrarea societăților comerciale și regimul concesiunii sau arendării terenurilor proprietate publică și privată a statului, aflate în exploatarea acestora. La art. 2 alin. (2) din aceeași lege, se prevede că: „Prin terenuri cu destinație agricolă se înțelege: terenuri agricole productive - arabile, vii, livezi, pepiniere viticole, pomicele, plantații de hamei și duzi, pășuni, fânețe, sere, solarii, răsadnițe și altele asemenea -, cele cu vegetație forestieră, dacă nu fac parte din amenajamente silvice, pășuni împădurite, cele ocupate cu construcții și instalații zootehnice, amenajări piscicole și de îmbunătățiri funciare, drumuri tehnologice și de exploatare agricolă, platforme și spații de depozitare care servesc nevoilor producției agricole și terenuri neproductive care pot fi amenajate și folosite pentru producția agricolă”.

Totodată, în Anexa 1 a Legii nr. 268/2001 sunt menționate societățile comerciale pe acțiuni deținătoare de terenuri cu destinație agricolă (inclusiv societățile deținătoare de terenuri ocupate cu amenajări piscicole). Pe de altă parte, Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale prevede la art. 1 că: „Unitățile economice de stat, indiferent de organul în subordinea căruia își desfășoară activitatea, se organizează și funcționează, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi, sub formă de regii autonome sau societăți comerciale. De asemenea, unități economice, bunuri sau activități pot fi, după caz, concesionate sau închiriate cu respectarea prevederilor prezentei legi.”. Iar potrivit art. 30 din același act normativ: „Bunuri din proprietatea statului pot face obiectul unui contract de închiriere, pe baza aprobării guvernului sau a organului administrației locale de stat, după caz.”.

Din interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 1 lit. a) și c), art. 2 alin. (2) și (3) din Legea nr. 268/2001 și art. 1 și art. 30 din Legea nr. 15/1990, redate anterior, rezultă că terenurile proprietate publică și privată a statului pe care sunt construite amenajări piscicole, considerate terenuri agricole de Legea

nr. 268/2001, aflate în exploatarea societăților de stat, pot fi doar concesionate sau arendate. Societățile deținătoare de terenuri ocupate cu amenajări piscicole sunt cele menționate în enumerarea cuprinsă de lista inclusă în Anexa 1 a Legii nr. 268/2001, anexă ce prevede societățile deținătoare de terenuri cu destinație agricolă aflate în administrarea Agenției Domeniilor Statului, printre care se află și terenurile ocupate cu amenajări piscicole.

Așadar, Legea nr. 268/2001 permite Agenției Domeniilor Statului concesionarea sau arendarea terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public sau privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic, în timp ce prin legea criticată, legiuitorul instituie obligativitatea vânzării terenurilor din domeniul privat al statului ocupate cu amenajări piscicole și aflate în exploatarea societăților cu profil piscicol, la simpla depunere a unei scrisori de intenție.

Prin Decizia nr. 748/2015, par. 28 și Decizia nr. 395/2017 par. 46, Curtea Constituțională a reținut că bunurile proprietate publică nu pot fi înstrăinate, sub nicio formă, însă legiuitorul a prevăzut un mecanism care să asigure posibilitatea statului de a stinge regimul de proprietate publică, respectiv prin trecerea bunului în cauză din proprietatea publică a statului în cea privată a acestuia. Aplicarea acestui mecanism cunoaște două limitări, respectiv în situațiile în care bunul face parte din proprietatea publică, potrivit Constituției, sau legea interzice expres trecerea anumitor bunuri în proprietatea privată a statului.

Nu în ultimul rând, art. 30 alin. (1) din legea criticată nu se limitează la a crea posibilitatea vânzării directe a terenurilor din domeniul privat al statului pe care sunt construite amenajări piscicole și a terenurilor aferente, ci instituie acest tip de vânzare ca o obligație ce trebuie executată atunci când se formulează o intenție de cumpărare.

În plus, alin. (2) al aceluiași articol, conform căruia prețul de vânzare al terenului se stabilește în funcție de bonitatea terenului, care va fi determinată în baza unui raport de evaluare întocmit de un evaluator autorizat de Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România, este lacunar. Pentru garantarea corespunzătoare a dreptului de proprietate al statului, apreciem că legea nu trebuie să se limiteze la a preciza că prețul terenului supus vânzării va fi stabilit de un evaluator, ci ar trebui să impună un mecanism și un set de criterii minimale de stabilire a prețului, pentru a exclude orice fel de abuzuri și a se asigura că acesta reflectă valoarea reală a bunului, în acord cu jurisprudența instanței constituționale.

4. Încălcarea art. 1 alin. (5) și art. 147 alin. (4) din Constituție

Potrivit art. 73 din legea criticată ce reglementează infracțiunea de furt piscicol: „(1) Extragerea peștelui, precum și a apei din amenajările piscicole fără acordul administratorului fermei piscicole, reprezintă infracțiune de furt și se pedepsește conform legislației penale în vigoare. (2) Tentativa se pedepsește”.

În același timp, art. 72 lit. f) al legii criticate, pescuitul fără drept, prin orice mijloace, în amenajări piscicole, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 40.000 lei la 80.000 lei. Astfel, norma sancționează fapta de a pescui fără drept în amenajări piscicole. Precizăm că potrivit art. 2 pct. 25-27 din lege pescuitul poate fi de control, de recoltă sau recreativ, iar norma criticată nu distinge între aceste tipuri de pescuit, fiind neclară sfera ilicitului contravențional avută în vedere de legiuitor.

Totodată, legea criticată definește la art. 2 pct. 16 noțiunea de „furt de apă” ca fiind „extragerea apei dintr-o amenajarea piscicolă fără acordul administratorului fermei piscicole, cu excepția prevederilor art. 38 alin. (6)”, iar la pct. 17 noțiunea de „furt piscicol” ca fiind activitatea infracțională care constă în furtul efectivului piscicol în tot sau în parte, prin orice mijloace ori metode, din amenajările piscicole.

Considerăm că din corelarea dispozițiilor mai sus redate nu rezultă o delimitare clară între răspunderea contravențională și cea penală.

Potrivit art. 1 alin. (5) din Constituție, respectarea legilor este obligatorie, însă pentru a se putea pretinde unui subiect de drept să respecte o lege, aceasta trebuie să fie clară, precisă și previzibilă, pentru că numai așa acesta își va putea adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. Atunci când legiuitorul intenționează ca anumite fapte să fie sancționate ca fapte contravenționale, iar altele să fie considerate infracțiuni, delimitarea dintre sfera ilicitului contravențional și a celui penal trebuie realizată cu precizie, în funcție de gradul de pericol social și valoarea socială ocrotită.

Art. 73 incriminează activitatea de „extragere a peștelui”, iar art. 72 lit. f) sancționează contravențional „pescuitul”, care, potrivit art. 2 pct. 25-27 poate fi de control, de recoltă sau recreativ. Întrucât legea nu definește noțiunea de extragere, interpretarea acesteia se va realiza potrivit sensului comun al acestui termen, respectiv de „scoatere”, iar acțiunea de însușire a peștelui dintr-o amenajare piscicolă este susceptibilă de a întruni atât elementele constitutive ale infracțiunii de furt piscicol, cât și cele ale contravenției prevăzute de art. 72 lit. f)

din legea criticată. Or, o astfel de neclaritate contravine art. 1 alin. (5) din Constituție.

În ceea ce privește cantitatea, prin folosirea sintagmei „în parte” din cuprinsul art. 2 pct. 17 în definiția furtului piscicol, este imposibil de stabilit în baza unor criterii obiective dacă subiectul poate avea reprezentarea că săvârșește o infracțiune și nu o contravenție. De asemenea, în lipsa distincției între „pescuit” și „extragerea peștelui”, destinarii legii nu își pot adapta conduita și nici anticipa consecințele juridice ale acțiunii lor.

Prin urmare, normele art. 72 lit. f) și art. 73 sunt neclare și imposibil de pus în aplicare, creând confuzie și lipsind în acest mod legea de caracterul sancționator, care să asigure desfășurarea activităților de acvacultură în condiții de legalitate, avut în vedere la adoptarea sa.

Claritatea și previzibilitatea normei trebuie să caracterizeze conținutul normativ al oricărei legi, însă, în materia dreptului penal substanțial, aceste cerințe dobândesc conotații deosebite, din perspectiva respectării art. 1 din Codul penal, ce consacră legalitatea incriminării, potrivit căruia: „(1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni. (2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită”.

În vederea respectării principiului legalității ce guvernează dreptul penal, consacrat chiar în primul articol din Codul penal, era necesară includerea în mod expres în conținutul normativ al reglementării a unor criterii în textul ce va incrimina infracțiunea de mai sus. Numai astfel se va putea realiza o configurare explicită a conceptelor și noțiunilor folosite în noua reglementare, pentru a se asigura înțelegerea lor corectă și a se evita interpretările greșite și crearea unei practici judiciare neunitare în materie de tragere la răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute și pedepsite de norma criticată. În aparență, inexistența oricăror criterii în conținutul normei de incriminare poate conduce la concluzia că această infracțiune vizează orice fel de criteriu; în realitate, această imprecizie în reglementare lasă loc arbitrariului în aplicare. În plus, lipsa de previzibilitate a normei nu permite destinatarului normei o corectă raportare la sfera de aplicare a infracțiunii, ceea ce conduce la insecuritate juridică.

În primul rând, art. 73 din legea criticată incriminează „extragerea peștelui, precum și a apei” din amenajările piscicole fără acordul administratorului fermei piscicole. Astfel, obiectul material al infracțiunii este reprezentat de peștele, respectiv de apa din amenajările piscicole. Furtul piscicol este definit de art. 2 pct. 17 și constă în „activitatea infracțională care constă în furtul efectivului

piscicol în tot sau în parte, prin orice mijloace ori metode, din amenajările piscicole”, iar potrivit art. 2 pct. 14 din lege, prin „efectiv piscicol” se înțelege „totalitatea peștilor și a altor viețuitoare acvatice existente într-o amenajare piscicolă ca rezultat al activității de acvacultură, ce este și rămâne până la comercializare, în proprietatea persoanei fizice sau juridice ce exploatează amenajarea piscicolă”. Așadar, dacă infracțiunea prevăzută de art. 73 vizează doar peștele, furtul piscicol are un obiect material mai extins, incluzând pe lângă pește și alte viețuitoare acvatice existente într-o amenajare piscicolă.

În al doilea rând, legiuitorul a reglementat o variantă asimilată infracțiunii de furt, denumită potrivit art. 2 pct. 17 „furt piscicol”, cu privire la care stabilește, printr-o normă de trimitere, cadrul identic de sancționare prevăzut de Codul penal în cazul infracțiunii de furt. În acest mod, se creează o normă specială de incriminare care are o structură hibridă, prin asimilarea unor fapte prevăzute în legea criticată conduitei de furt din Codul penal, dar cu trimitere la regimul sancționator prevăzut în Codul penal.

În condițiile în care extragerea apei sau a peștelui din amenajări piscicole întrunește oricum elementele constitutive ale infracțiunii de furt simplu sau calificat, potrivit Codului penal, modul defectuos de reglementare a infracțiunii prevăzute de art. 73, în corelare cu art. 2 pct. 16 și 17 din legea criticată, lipsește norma de claritate și previzibilitate și încalcă art. 1 alin. (5) în componenta sa referitoare la calitatea legii.

Mai mult, prin trimiterea la „legislația penală în vigoare”, fără indicarea normei din Codul penal în mod expres lipsește, în mod suplimentar, norma de claritate, contrar normelor de tehnică legislativă. Potrivit art. 50 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 „Dacă norma la care se face trimitere este cuprinsă în alt act normativ, este obligatorie indicarea titlului acestuia, a numărului și a celorlalte elemente de identificare”.

În acest sens, în jurisprudența sa, instanța constituțională a reținut că incriminarea/dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni țin de marja de apreciere a legiuitorului, marjă care nu este absolută, ea fiind limitată de principiile, valorile și exigențele constituționale. În acest sens, Curtea a statuat că legiuitorul trebuie să dozeze folosirea mijloacelor penale în funcție de valoarea socială ocrotită, Curtea putând cenzura opțiunea legiuitorului numai dacă aceasta contravine principiilor și exigențelor constituționale (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 824/2015; Decizia nr. 392/2017). De asemenea, Curtea a constatat că, potrivit art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, respectarea Constituției este obligatorie, de unde rezultă

că Parlamentul nu își poate exercita competența de incriminare și de dezincriminare a unor fapte antisociale decât cu respectarea normelor și principiilor consacrate prin Constituție (Decizia nr. 2/2014, Decizia nr. 392/2017). De asemenea, instanța constituțională a reținut că accesibilitatea și previzibilitatea legii sunt cerințe ale principiului securității raporturilor juridice, constituind garanții împotriva arbitrariului (Decizia nr. 139/2019).

Curtea a reținut că în exercitarea competenței de legiferare în materie penală, legiuitorul trebuie să țină seama de principiul potrivit căruia incriminarea unei fapte trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul ultima ratio. În jurisprudența sa, Curtea a apreciat că, în materie penală, acest principiu trebuie interpretat ca având semnificația că legea penală este singura în măsură să atingă scopul urmărit, alte măsuri de ordin civil, administrativ etc. fiind improprii în realizarea acestui deziderat. Mai mult, măsurile adoptate de legiuitor pentru atingerea scopului urmărit trebuie să fie adecvate, necesare și să respecte un just echilibru între interesul public și cel individual. Curtea a reținut că din perspectiva principiului ultima ratio, în materie penală nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală, ilicitul penal fiind cea mai gravă formă de încălcare a unor valori sociale, iar consecințele aplicării legii penale sunt dintre cele mai grave, astfel că stabilirea unor garanții împotriva arbitrarului prin reglementarea de către legiuitor a unor norme clare și predictibile este obligatorie (Decizia nr. 561/2021 și Decizia nr. 405/2016).

5. Încălcarea art. 1 alin. (5), art. 44 alin. (1) și (2) și art. 147 alin. (4) din Constituție

Art. 74 din legea criticată reglementează confiscarea bunurilor folosite la săvârșirea „infracțiunilor de furt piscicol” și prevede la alin. (1) confiscarea uneltelor, a ambarcațiunilor de pescuit cu motoarele și rezervoarele aferente, mijloacele de transport, armele de foc și orice alte bunuri utilizate în acest scop. Având în vedere lipsa de claritate a art. 73, pe cale de consecință art. 74, prin trimiterea la „infracțiunile de furt piscicol”, care după cum am arătat sunt imposibil de determinat, devine inaplicabil. Art. 74 alin. (2) se referă la „produsele din acvacultură rezultate din săvârșirea infracțiunilor și/sau contravențiilor, constând în pește, icre, alte viețuitoare și produse acvatice”, care sunt supuse confiscării și se pun la dispoziția proprietarului de drept, dacă acesta nu este autor sau complice la săvârșirea infracțiunilor și/sau contravențiilor.

Astfel, deși alin. (1) vorbește despre „bunuri care au fost folosite la săvârșirea infracțiunilor de furt piscicol”, alin. (2) adâncește confuzia creată de art. 72 și art. 73 și include și faptele contravenționale în rândul faptelor care să impună confiscarea bunurilor utilizate la săvârșirea lor.

5.1. Lipsa distincției dintre instituția confiscării în materie contravențională față de instituția confiscării în materie penală, cu consecințe inclusiv asupra măsurii de restituire a bunurilor

Nu se poate stabili cu exactitate dacă legiuitorul a avut în vedere ca prin art. 74 să reglementeze o confiscare specială, în sensul celei reglementate de art. 112 Cod penal sau o confiscare în sensul celei reglementate de art. 5 alin. (3) din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Această neclaritate este de natură să se răsfrângă și pe planul restituirii bunurilor proprietarului, ca formă de reparare a prejudiciului cauzat persoanei care s-a constituit parte civilă.

Distincția este esențială, întrucât în materia confiscării speciale reglementată de Codul penal, instanța de judecată se pronunță cu privire la confiscare. Mai mult, confiscarea specială este incompatibilă cu restituirea bunului atunci când prejudiciul creat persoanei vătămate a fost recuperat de la autorul fetei penale, prin echivalent bănesc.

În materie contravențională, regimul juridic al confiscării este prevăzut în art. 24 alin. (1), respectiv în art. 41 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001. Astfel, potrivit art. 24 alin. (1): „Persoana împuternicită să aplice sancțiunea dispune și confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din contravenții. În toate situațiile agentul constatat va descrie în procesul-verbal bunurile supuse confiscării și va lua în privința lor măsurile de conservare sau de valorificare prevăzute de lege, făcând mențiunile corespunzătoare în procesul-verbal”, iar potrivit art. 41 alin. (1) „Confiscarea se aduce la îndeplinire de organul care a dispus această măsură, în condițiile legii”.

Așadar, în cazul sancțiunii contravenționale complementare, agentul constatat va dispune cu privire la aceasta, iar în cazul infracțiunii prevăzută de art. 73, potrivit dispozițiilor art. 404 alin. (4) Cod procedură penală, instanța de judecată ar trebui să fie singura competentă să dispună măsura de siguranță a confiscării speciale. Din analiza dispozițiilor art. 74 alin. (8) și art. 75 din legea criticată, nu se poate stabili dacă legiuitorul a intenționat crearea unui regim derogatoriu de la dispozițiile art. 404 alin. (4) din Codul de procedură penală în privința organului competent să dispună măsura confiscării.

Dacă totuși legiuitorul a urmărit să instituie o confiscare specială ca măsură de drept penal, care constă în scoaterea forțată a unor bunuri, anume determinate de lege, din patrimoniul celor care le dețin și trecerea lor silită și gratuită în patrimoniul statului, se impunea trimiterea la prevederile art. 112 Cod penal, inclusiv prin prisma Deciziei nr. 18/2005, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că: „Măsura de siguranță a confiscării speciale a mijlocului de transport se va dispune, în temeiul art. 17 alin. (1) din Legea nr. 143/2000, numai în cazul în care se dovedește că acesta a servit efectiv la realizarea laturii obiective a uneia dintre modalitățile normative ale infracțiunilor prevăzute de art. 2-10 din Legea nr. 143/2000, precum și în cazul în care se dovedește că mijlocul de transport a fost fabricat, pregătit ori adaptat în scopul realizării laturii obiective a acestor infracțiuni”.

Art. 112 alin. (1) lit. b) din Codul penal instituie o condiție esențială ce trebuie îndeplinită pentru luarea măsurii de siguranță a confiscării speciale, anume ca bunurile să aparțină făptuitorului, iar dacă nu îi aparțin lui, ci unei alte persoane, trebuie ca aceasta să știe că bunurile sale sunt folosite la săvârșirea unei infracțiuni. Or, art. 74 din legea supusă controlului de constituționalitate nu conține astfel de garanții împotriva unor eventuale confiscări abuzive. În ipoteza în care bunul se află în posesia suspectului sau inculpatului, instanța de judecată poate dispune măsura confiscării speciale doar dacă persoana prejudiciată nu s-a constituit parte civilă în procesul penal, iar instanța nu a putut proceda din oficiu la restabilirea situației anterioare. Astfel, dacă instanța a dispus restituirea bunului persoanei vătămate care s-a constituit parte civilă în procesul penal, dispunerea confiscării speciale, ca măsură de siguranță, nu mai este posibilă. Aceste două măsuri sunt incompatibile și în cazul în care prejudiciul creat persoanei vătămate a fost deja reparat prin echivalent bănesc. Așadar, lipsa corelării normei criticate cu ansamblul reglementărilor în materie penală riscă să creeze atât dificultăți în aplicare, cât și o practică judiciară neunitară.

Dintr-o altă perspectivă, Codul de procedură penală reglementează, la art. 250, contestarea măsurilor asigurătorii, însă prin lipsa unor trimiteri exprese la reglementarea confiscării speciale din Codul penal ori la procedura contestării din Codul de procedură penală, măsurile impuse prin art. 74 din legea criticată nu pot fi contestate.

Având în vedere aceste aspecte, legiuitorul a creat, prin dispoziții confuze, contradictorii și lipsite de claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate, cuprinse la art. 74 din legea supusă controlului de constituționalitate, o stare de insecuritate juridică, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție.

5.2. Neclaritatea sferei bunurilor care pot fi supuse confiscării

Prin dispozițiile art. 74 alin. (1) legiuitorul a limitat confiscarea bunurilor la bunurile care au fost folosite la săvârșirea infracțiunii de furt piscicol. Or, potrivit art. 112 alin. (1) lit. b) din Codul penal „(1) Sunt supuse confiscării speciale: (...) b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor”.

Prevederile art. 74 alin. (1) din legea criticată ar putea fi interpretate ca având un caracter special în raport cu dispozițiile generale ale art. 112 din Codul penal, deoarece soluția preconizată are în vedere doar o anumită categorie de bunuri pentru care se poate dispune confiscarea. În aceste condiții, este neclar dacă alte categorii de bunuri, precum cele folosite imediat după săvârșirea infracțiunii de furt piscicol, pentru a asigura scăparea făptuitorului sau păstrarea folosului ori a produsului obținut, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor, bunuri enumerate la art. 112 alin. (1) lit. c) din Codul penal vor fi supuse confiscării.

În condițiile în care cele două norme nu sunt corelate, iar Codul penal reprezintă reglementarea generală în materie, în cazul săvârșirii infracțiunii de furt piscicol reglementată de art. 73 din legea criticată, dificultatea delimitării sferei bunurilor care pot fi supuse confiscării încalcă standardele de calitate a legii prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție.

5.3. Suprapunerea cu instituția sechestrului asigurator

Potrivit art. 74 alin. (3), în situația în care proprietarul este „autor/complice la săvârșirea contravențiilor/infracțiunilor” prevăzute de legea criticată, produsele de acvacultură menționate la art. 74 alin. (2) se valorifică, contravaloarea lor făcându-se venit la bugetul de stat. Așadar, bunurile nu sunt supuse, de fapt, confiscării, ci sunt ridicate ca urmare a dispunerii în cursul procesului penal a unei măsuri asigurătorii, în vederea luării ulterioare a măsurii de siguranță.

Astfel, în cazul infracțiunii de furt piscicol, organele de constatare sunt și cele care dispun valorificarea bunurilor în condițiile legii, motiv pentru care norma apare ca una derogatorie de la instituția sechestrului asigurator și de la dispozițiile art. 252¹ din Codul de procedură penală. Or, modul defectuos de redactare și lipsa unor corelări cu legislația procesual penală în vigoare lipsește norma de claritate și contravine art. 1 alin. (5) din Constituție.

6. Alte inconsecvențe și contradicții ale normelor criticate, contrare standardelor de calitate a legii, prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituție

Potrivit art. 14 alin. (1) din legea criticată: „La primirea din partea unui investitor interesat a unei scrisori de intenție pentru concesionarea terenului aflat în administrarea ANPA ce intră sub incidența prezentei legi, aparținând domeniului public sau privat al statului, aceasta este obligată să efectueze studiul de oportunitate al concesionării și, concomitent, să evalueze acțiunile deținute la respectiva societate”. În condițiile în care aceste dispoziții instituie în sarcina ANPA obligația de a efectua studiul de oportunitate al concesionării, precum și cea de evaluare a acțiunilor deținute, considerăm că textul de lege nu asigură o reglementare clară și suficientă, ceea ce creează dificultăți în aplicare, întrucât nu conține dispoziții cu privire la suportarea cheltuielilor efectuate pentru îndeplinirea acestor obligații sau cu privire la termenul în care se realizează aceste operațiuni și nici criteriile de evaluare a acțiunilor astfel încât să se asigure funcționalitatea normei juridice și executarea în condiții de obiectivitate a obligației instituite prin soluția legislativă propusă.

Potrivit art. 18 alin. (1) din legea criticată: „(1) Vânzarea de acțiuni emise de societățile care fac obiectul prezentei legi se face în baza unui raport de evaluare, la prețul de piață stabilit de cerere și ofertă. (2) Pentru societățile ce fac obiectul prezentei legi, care au datorii reprezentând mai mult de jumătate din capitalul social al acestora și care au fost scoase la vânzare de 2 ori fără să se înregistreze vreo ofertă, din comisia de negociere fac parte și reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, astfel încât investitorii interesați să poată negocia atât valoarea acțiunilor, cât și valoarea totală a datoriilor și modul de stingere a acestora”. Astfel, în capitolul IV din legea criticată se reglementează, pe de o parte, vânzarea acțiunilor societăților cu profil piscicol, și, pe de altă parte, concesionarea bunurilor proprietate publică sau privată a statului pe care sunt amplasate amenajările piscicole și terenurile aferente acestora.

Potrivit art. 15 alin. (1) din legea criticată, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, ANPA întocmește lista cuprinzând societățile cu profil piscicol, care fac obiectul privatizării, respectiv ale căror terenuri deținute sunt oferite spre concesionare sau arendare. Dispozițiile subsecvente prevăd depunerea de către persoanele fizice sau juridice interesate de cumpărarea de acțiuni emise de societățile care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă și/sau în concesionarea și arendarea terenurilor aparținând domeniului

public sau privat al statului a unei scrisori de intenție (art. 17), iar prin art. 19 se instituie o derogare de la prevederile art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare, în privința metodelor de vânzare a acțiunilor către investitorii interesați.

Ansamblul acestor reglementări nu este, însă, corelat cu dispozițiile art. 1 și art. 2 alin. (1) din Legea nr. 173/2020 privind unele măsuri pentru protejarea intereselor naționale în activitatea economică, potrivit căroră: „Se interzice, pentru o perioadă de 2 ani, înstrăinarea acțiunilor deținute de stat la companiile și societățile naționale, la instituții de credit, precum și la orice altă societate la care statul are calitatea de acționar, indiferent de cota de capital social deținută. Art. 2. - (1) Se suspendă, pentru o perioadă de 2 ani, orice operațiuni privind înstrăinarea acțiunilor deținute de stat la companiile și societățile naționale, precum și la alte societăți la care statul are calitatea de acționar, aflate în curs de realizare”. În acest sens, prin par. 77 din Decizia nr. 589/2020, Curtea Constituțională a stabilit că „reglementarea interdicției de înstrăinare a participațiilor statului este atributul suveran al legiuitorului, care, exercitând competența constituțională consacrată de art. 61 alin. (1), a acționat în interiorul marjei proprii de apreciere și a stabilit dispoziții legale care constituie expresia politicii statului în materie de privatizare pentru următorii 2 ani. În al doilea rând, odată cu instituirea noii politici în materie de privatizare, legiuitorul a dispus, prin același act normativ, suspendarea dispozițiilor legale în vigoare care determinau o politică diferită, tocmai pentru a înlătura orice echivoc care s-ar fi putut naște cu privire la aplicabilitatea noilor prevederi. (...) opțiunea legiuitorului de a întrerupe pe o perioadă de 2 ani politica de privatizare a participațiilor statului a fost justificată de "modificarea substanțială a regulilor după care funcționează economia românească, atât în plan intern, cât și în plan internațional", soluția legislativă adoptată având ca scop preîntâmpinarea unor "pierderi importante pentru acele companii și societăți la care statul român deține participații", cauzată de fluctuarea "într-un ritm și în direcții greu de anticipat" a valorii participațiilor”.

Potrivit art. 19 alin. (1) din legea criticată: „(1) Prin derogare de la prevederile art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare, vânzarea acțiunilor către investitorii interesați se face prin următoarele metode: a) ofertă publică; b) negociere directă cu preselecție; c) negociere directă; d) licitație publică cu strigare”. Deși dispozițiile subsecvente ale art. 19 din lege detaliază unele modalități de vânzare

a acțiunilor, art. 19 alin. (1) nu stabilește procedura de alegere a metodei de vânzare acțiunilor și cine are competența de a decide modalitatea de vânzare, în funcție de care, se aplică reguli diferite potrivit art. 19 alin. (2)-(8). Or, absența unor criterii, respectiv a precizării organului competent să adopte decizia privind modalitatea de vânzare a acțiunilor, lipsesc norma de claritate și previzibilitatea, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție.

La art. 21 alin. (1) din legea criticată se prevede că: „Prin derogare de la prevederile art. 43 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, dividendele aferente acțiunilor dobândite de o asociație dintre cele prevăzute la art. 19, sunt neimpozabile pe durata executării contractului de vânzare.” Considerăm că sintagma „pe durata executării contractului de vânzare” determină neclaritatea normei întrucât contractul de vânzare-cumpărare este unul cu executare *uno actu*, iar nu succesiv, ceea ce atrage inclusiv imposibilitatea de a determina pe ce durată se aplică dispoziția de neimpozitare, aspect contrar art. 1 alin. (5) din Constituție.

Potrivit art. 24 alin. (2) din legea criticată, referitor la procedura concesiunii prin licitație cu plic închis: „(2) Selectarea ofertelor se face în baza grilei de punctare aprobate în caietul de sarcini, care are ca principale elemente: a) redevență oferită; b) capacitatea tehnică de a exploata bunul ce face obiectul concesiunii; c) valoarea investițiilor propuse și posibilitățile financiare de realizare a acestora”. Apreciem că și în acest caz, norma este una lipsită de claritate, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât nu prevede ponderea criteriilor pe baza cărora se realizează selectarea ofertelor, în vederea concesiunii prin licitație și nici nu este indicat un act infralegal în care acestea vor fi detaliate.

Art. 26 din legea supusă controlului instanței de contencios constituțional prevede că: „procedura concesiunii prin negociere directă cu preselectie se aplică în cazul în care investitorul interesat ce condiționează cumpărarea acțiunilor societății care face obiectul prezentei legi, de concesiunea terenurilor deținute în exploatare de către societate.” Analizând aceste dispoziții se poate observa că ipoteza normei este lipsită de coerență în redactare, făcând practic imposibilă înțelegerea acesteia de către destinatarii săi.

De asemenea, menționăm că potrivit dispozițiilor art. 136 alin. (4) din Constituție, bunurile proprietate publică sunt inalienabile. În condițiile legii organice, acestea pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau pot fi concesionate ori închiriate. De asemenea, bunurile proprietate publică pot fi date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică. În sensul

acestor prevederi din Legea fundamentală, art. 873 alin. (3) Codul civil prevede că procedura de concesiune, precum și încheierea, executarea și încetarea contractului de concesiune sunt supuse condițiilor prevăzute de lege. Sub aspectul „condițiilor prevăzute de lege” cărora le sunt supuse contractele de concesiune a bunurilor proprietate publică cât privește încheierea, executarea și încetarea acestora, precizăm că acestea sunt reglementate în cuprinsul secțiunii a 3-a a Codului administrativ intitulat „Concesionarea bunurilor proprietate publică” - art. 302 - 314, art. 316 – 327. Astfel, la art. 312 alin. (1) din Codul administrativ, se stabilește obligația concedentului de a atribui contractul de concesiune de bunuri proprietate publică prin aplicarea procedurii licitației.

Prin art. 315 alin. (1) din Codul administrativ, se instituie și o excepție de la regula atribuirii contractului de concesiune de bunuri proprietate publică prin procedura licitației, în sensul că acestea pot fi concesionate prin atribuire directă companiilor naționale, societăților naționale sau societăților aflate în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea entităților prevăzute la art. 303 alin. (3) - (5), respectiv a statului reprezentat, de ministere sau alte organe de specialitate ale administrației publice centrale, județului, reprezentat, de către președintele consiliului județean și comunei, orașului sau municipiului, după caz, reprezentat, de către primarul comunei, al orașului sau al municipiului, respectiv de către primarul general al municipiului București, cu condiția ca aceste companii și societăți naționale sau societăți să fi fost înființate prin reorganizarea regiilor autonome și care au ca obiect principal de activitate gestionarea, întreținerea, repararea și dezvoltarea respectivelor bunuri, dar numai până la finalizarea privatizării acestora.

În situația în care intenția legiuitorului era aceea de a institui o derogare de la regula privind atribuirea contractului de concesiune prin licitație prevăzută prin dispozițiile Codului administrativ, se impunea ca aceasta să fie prevăzută expres în cuprinsul legii. Sub acest aspect, precizăm că legea dedusă controlului de constituționalitate face trimitere la aplicabilitatea regulilor generale stabilite prin Codul administrativ prin norma de la art. 23 alin. (1), dar strict în privința inițiativei concesionării, în sensul că aceasta poate aparține concedentului sau oricărui investitor interesat, conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 30 alin. (2) al legii criticate impune ca prețul de vânzare al terenului să se stabilească în funcție de bonitatea terenului, care va fi determinată în baza unui raport de evaluare întocmit de un evaluator autorizat de Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România. Considerăm că textul este neclar, întrucât

nu stabilește expres criteriile de selecție a evaluatorului respectiv și nici posibilitatea de contestare a raportului de evaluare întocmit și poate genera o aplicare abuzivă a mecanismului de transmitere a proprietății.

La art. 38 alin. (4) din legea supusă controlului instanței constituționale, se instituie obligația administratorului canalelor de irigații și desecări să asigure condițiile de funcționare a acestora în vederea asigurării volumului de apă necesar alimentării, fără costuri, până la limita amenajării piscicole. Considerăm că aceste dispoziții sunt incomplete, fapt ce atrage neclaritatea lor, întrucât în practică se pot ivi situații imprevizibile, cazuri fortuite (la care noua lege nu face referire), de natură să atragă imposibilitatea obiectivă de executare a obligațiilor impuse prin norma criticată. Mai mult, potrivit art. 4 din Legea apelor nr. 107/1996: „(1) Resursele de apă, de suprafață și subterane sunt monopol natural de interes strategic. Stabilirea regimului de folosire a resurselor de apă, indiferent de forma de proprietate, este un drept exclusiv al Guvernului, exercitat prin autoritatea publică centrală din domeniul apelor”. În aceste condiții, apreciem că norma prevăzută de art. 38 alin. (4) din legea criticată intră în contradicție cu norma menționată din Legea apelor în privința folosirii resurselor de apă.

Art. 44 al legii criticate stabilește că: „Adăugarea sau eliminarea unor alte specii din portofoliul de specii al deținătorului înregistrării/licenței de acvacultură, cu excepția speciilor exotice sau absente la nivel local, se face prin notificarea ANPA și a autorității publice centrale care răspunde de protecția mediului, care avizează. ANPA operează modificările în ROUA în termen de 3 zile lucrătoare de la primirea acesteia”. Ținând cont de faptul că, potrivit art. 3 din legea supusă controlului de constituționalitate, ANPA este autoritatea din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, direct responsabilă cu definirea și implementarea politicii referitoare la acvacultură, considerăm că textul de lege mai sus menționat conține dispoziții care creează confuzie în ceea ce privește rolul acestei autorități, având în vedere că acesteia i se impune o obligație expresă, fără a avea dreptul de a aprecia oportunitatea operării respectivelor modificări în ROUA. Totodată, prevederea vine în contradicție cu dispozițiile art. 5 alin. (3) din Legea apelor nr. 107/1996, conform cărora popularea cu elemente de ihtiofaună a unui corp de apă sau a unui sector de corp de apă se face doar cu specii indigene și cu acceptul autorității competente în domeniul apelor și al administratorului în cazul ariilor naturale protejate.

Potrivit art. 57 din legea criticată: „(1) La propunerea ANPA, prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, se stabilesc criteriile de recunoaștere/retragere, după caz, a organizațiilor de producători/profesionale din

sectorul pescăresc, precum și drepturile și facilitățile acordate acestora. (2) Activitatea economică desfășurată de membrii organizațiilor în zonele geografice în care s-au constituit reprezintă criteriul principal de recunoaștere”. Apreciem că în lipsa altor detalieri ale normei, este neclar cum anume se aplică „criteriul principal de recunoaștere” și la ce moment se raportează acesta. De asemenea, sunt neclare implicațiile recunoașterii/retragerii recunoașterii acestor organizații, care este entitatea care realizează această recunoaștere și care este actul prin care se realizează această operațiune prevăzută de lege. Totodată, din conținutul lacunar al normei, nu se deduce dacă însăși constituirea acestor organizații profesionale, în temeiul art. 55 din legea criticată, este condiționată de recunoașterea prevăzută la art. 57 din lege.

La art. 77 din legea dedusă controlului de constituționalitate se prevede că la data intrării în vigoare a legii se abrogă o serie de articole din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi. Considerăm că sintagma „orice alte dispoziții contrare prezentei legi” nu respectă normele de tehnică legislativă impuse de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. La alin. (3) al art. 65 din Legea nr. 24/2000 se prevede că în vederea abrogării, dispozițiile normative vizate trebuie determinate expres, începând cu legile și apoi cu celelalte acte normative, prin menționarea tuturor datelor de identificare a acestora.

Potrivit articolului criticat, abrogarea doar a unor norme din cuprinsul O.U.G. nr. 23/2008, fără o corelare reală a celor două acte normative care se suprapun parțial din perspectiva obiectului de reglementare, îngreunează procesul de identificare a normelor rămase în vigoare și care pot fi aplicate. În mod similar, aceeași dificultate de identificare a normelor contrare se aplică și în cazul Legii apelor nr. 107/1996.

Or, în cazul legii criticate nu sunt menționate expres care dispoziții contrare vor fi abrogate, norma fiind imprecisă și făcând practic imposibilă identificarea acelor dispoziții contrare legii deduse controlului de constituționalitate. Mai mult, având în vedere dimensiunea actului normativ criticat, domeniile în care acesta intervine, complexitatea acestora, dar și contradicțiile cu alte acte normative semnalate anterior, apreciem că norma contravine principiului securității raporturilor juridice și standardelor de calitate a legii, dezvoltate de Curtea Constituțională, prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituție.

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că Legea acvaculturii este neconstituțională, în ansamblul său.

**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS WERNER IOHANNIS**